

Bevindingen onderzoek naar vrouwenzwemmen Zuiderpark

Joyce Beitschat , Luuk van Holk en Sara el Baser

Burgerparticipatie heeft een belangrijke plek gekregen in het gezondheidsbeleid van de gemeente Den Haag. Samen met de GGD worden wensen en behoeften van burgers uit de verschillende wijken die Den Haag rijk is opgehaald. Zo kan samen met burgers gezondheidsbeleid worden gemaakt met het idee dat dit beleid aansluit op de behoeften van de burgers.

In de praktijk gaat dit niet altijd even soepel. Om erachter te komen welke kinken er in de kabel zitten hebben Joyce, Sara en Luuk alle drie een eigen onderzoek gedaan naar het moeizame verloop van een specifiek burgerinitiatief, het burgerinitiatief vrouwenzwemmen Zuiderpark. De bevindingen van deze onderzoeken zullen in dit artikel worden gepresenteerd

Perspectief bewoners

Joyce Beitschat

In 2021 is het burgerinitiatief gestart om het vrouwenzwemmen weer terug te laten keren in de Haagse wijk Moerwijk. Na de afschaffing van vrouwenzwemlessen in 2010, zijn veel vrouwen gestopt met zwemles. In Moerwijk is de behoefte naar zwemles voor vrouwen nog steeds erg groot, niet alleen omdat veel vrouwen in deze wijk niet kunnen zwemmen, maar ook vanwege gezondheid en om het aantal sociale contactmomenten te vergroten. Ondanks dat er sinds 13 september 2023 een vrouwenzwemuurtje beschikbaar is gesteld in Zwembad Zuiderpark, heeft het ruim 2 jaar geduurd voordat dit gerealiseerd kon worden.

Het burgerinitiatief heeft een hoop bloed, zweet en tranen gekost van de initiatiefnemers. De samenwerking met de gemeente is als zeer moeizaam ervaren. Bij de vrouwen is er een overheersend gevoel van teleurstelling wanneer werd gevraagd naar het verloop van het burgerinitiatief. Zij voelen zich in de steek gelaten door de gemeente, zeker nadat de eerder beloofde opening van het vrouwenzwemmen niet doorging. Daarbij is er in de ervaringen van de vrouwen weinig tot geen communicatie geweest vanuit de gemeente. Dit maakte het dan ook erg lastig om het gesprek aan te kunnen gaan. Daarnaast heeft de gemeente te weinig steun geboden aan het burgerinitiatief en is dit ervaren als ontmoedigend.

Den Haag. Zweminrichting "Zuiderpark".

Op basis van mijn resultaten kan worden gesteld dat de initiatiefnemers hard hebben moeten vechten voor het vrouwenzwemmen en zijn tot op heden nog niet zijn geslaagd om hun burgerinitiatief te verwezenlijken. De reden hiervoor kan voornamelijk worden gezocht in het gebrek aan een faciliterende houding van de gemeente en de gebrekkige communicatie vanuit de gemeente. Deze factoren hebben de ervaringen van de initiatiefnemers negatief beïnvloed en zijn mogelijk de oorzaak van het stuklopen van het initiatief.

Wanneer er vanuit de gemeente vanaf het begin duidelijk gecommuniceerd was en de gemeente een open houding had tegenover het burgerinitiatief, was het initiatief naar verwachting een stuk vloeier verlopen en waren de ervaringen van de initiatiefnemers mogelijk een stuk positiever. Hieruit blijkt wel: *communication is key*.

Wijkprofessional

Luuk van Holk

Mijn scriptie heeft geprobeerd inzicht te krijgen in de rol die de wijkprofessional heeft gehad in het proces van het burgerinitiatief vrouwenzwemmen Zuiderpark. Naar voren is gekomen dat de wijkprofessional cruciaal is om de brug te bouwen tussen de gemeente en het burgerinitiatief.

Het moeizame verloop van het burgerinitiatief valt op basis van mijn bevindingen te wijten doordat de brug tussen het burgerinitiatief en de afdeling Sport van de gemeente Den Haag onvoldoende is gebouwd. Hierdoor ontbrak een communicatielijn tussen de initiatiefnemers en de afdeling Sport. Het ontbreken van deze communicatielijn is als belangrijkste oorzaak voor het moeizame verloop naar voren gekomen.

Een mogelijke oorzaak die naar voren komt is dat de afdeling Sport enige moeite ervaart met de nieuwe manier van werken die gepaard is gegaan met de facilitatie van dit burgerinitiatief. Het burgerinitiatief is in aanraking gekomen met de gemeente via een nieuw programma van GGD Haaglanden genaamd de Wijkpreventieaanpak. Het idee is dat het gezondheidsbeleid en de uitvoering van dit gezondheidsbeleid deels wordt bepaald door de wensen en behoeften van burgers. De wijkprofessionals van de Wijkpreventieaanpak hebben de taak om de wensen en behoeften van burgers. De wijkprofessionals van de Wijkpreventieaanpak hebben de taak om de wensen en behoeften van burgers op te halen en deze af te leveren bij de juiste gemeente afdelingen. Het gevolg is dat de dynamiek met gemeente als beleidsmaker en opdrachtgever en de GGD als uitvoerder en opdrachtnemer vervaagt.

Voor het slagen van burgerinitiatieven is het belangrijk dat initiatiefnemers de weg naar de gemeente afdelingen goed kunnen vinden. Wijkprofessionals zijn cruciaal om de brug tussen deze initiatiefnemers en de gemeente afdelingen te bouwen. Cruciaal is ook dat de gemeente afdelingen deze bruggen laat bouwen en bereid zijn om deze brug te bewandelen. Zo horen ze niet alleen van een wijkprofessional waar burgers behoefte aan hebben, maar komen ze ook zelf in contact met deze behoeften.

Belangrijk is dat met het bouwen van de brug een directe

communicatielijn tussen initiatiefnemers en de belangrijke gemeente afdelingen tot stand komt.

Bestuurlijk perspectief

Sara el Baser

Burgerinitiatieven hebben vaak de samenwerking van de gemeente nodig. Zoals uit de bevindingen van mijn collega's volgt, zat er in deze samenwerking een knelpunt bij de betrokkenheid en communicatie van het gemeentelijk bestuur. Met mijn scriptie heb ik geprobeerd de bestuurlijke kant van het proces te begrijpen. Ik onderzoek welke factoren hebben bijgedragen aan het wel/ niet betrokken zijn van het gemeentelijk bestuur bij het burgerinitiatief vrouwenzwemmen Zuiderpark.

Bij het initiatief waren twee wethouders betrokken. Uit het onderzoek blijkt dat de wethouders niet op één lijn lagen in hun steun aan het initiatief. Dit werd als één van de redenen gegeven waardoor de communicatie op bepaalde momenten niet soepel verliep naar de initiatiefnemers toe. Uit het onderzoek zijn twee potentiële factoren gekomen die hebben bijgedragen aan de betrokkenheid, en vooral het verschil in betrokkenheid, van de wethouders met het initiatief.

Allereerst blijkt dat persoonlijke factoren sterk van invloed. De persoonlijke interesse en affiniteit van de bestuurder met het onderwerp van het initiatief had invloed op de betrokkenheid. In het geval van het vrouwenzwemmen in Moerwijk toonde de wethouder van inclusie bijvoorbeeld sterke betrokkenheid vanwege haar affiniteit met de doelgroep en het onderwerp.

Ten tweede blijken politieke factoren ook een sterke invloed te hebben. De politieke kleur en ideologie van een bestuurder van invloed zijn op hun betrokkenheid bij een burgerinitiatief. Bestuurders kunnen geneigd zijn om initiatieven te steunen die in lijn zijn met de doelstellingen en waarden van hun politieke partij.

Mijn verwachtingen waren meer praktische zaken die de betrokkenheid zouden bepalen, zoals de kennis van de initiatiefnemers over de juridische/ politieke weg of gemeentelijke beleidsdoelstellingen die haaks stonden met het initiatief. Waarbij het tweede punt wel wat invloed had bleek de bestuurlijke betrokkenheid voornamelijk beïnvloed te worden door de persoonlijke en politieke interesses van de bestuurders individueel.